

BIJLAGE 4

Ecologisch onderzoek

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET VOOR DE HERINRICHTING VAN EEN
PARK EN SPORTPARK TE TZUM

Gebruik en overname van gegevens
alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

*Buro Bakker (2009);
Toetsing Flora- en faunawet voor de herinrichting van een park en sportpark te Tzum.
Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV te Assen,
in opdracht van Adviesburo De Meent b.v.*

in opdracht van:

ADVIESBURO DE MEENT B.V.

contactpersoon:

MEVR. L. GROTE GANSEY

uitgevoerd door:

BURO BAKKER ADVIESBURO VOOR ECOLOGIE BV
Weiersloop 9 Postbus 10034 9400 CA Assen tel. 0592-313389 fax. 0592-314643

Veldwerk en rapportage:
Ir. M.S van Kerkvoorde

Toetsing:
Ing. H. Steendam

Inhoud

1	INLEIDING.....	1
1.1	AANLEIDING.....	1
1.2	OPZET	2
1.3	DE FLORA- EN FAUNAWET	2
1.4	DE VOGELRICHTLIJN EN HABITATRICHTLIJN	4
1.5	ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR.....	4
1.6	RODE LIJSTEN.....	4
2	FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE	5
2.1	TERREINKARAKTERISTIEK.....	5
2.2	FLORA EN VEGETATIE.....	5
2.3	FAUNA	6
2.3.1	Vogels.....	6
2.3.2	Zoogdieren.....	6
2.3.3	Amfibieën, Vissen en Reptielen.....	8
2.3.4	Overige fauna.....	9
3	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET	10
3.1	SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN.....	10
3.2	GEVOLGEN VAN DE INGREEP	10
3.3	MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN	11
3.4	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES.....	11

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Adviesburo De Meent begeleidt de herinrichting van het een park en sportpark aan de westkant van Tzum. Omdat negatieve effecten op in de Flora- en faunawet beschermde soorten niet op voorhand uitgesloten kunnen worden, is door Buro Bakker een quick scan uitgevoerd. In figuur 1 is de ligging van de projectlocatie weergegeven. In figuur 2 is weergegeven op welke locaties binnen het park daadwerkelijk herinrichtingsmaatregelen worden uitgevoerd.

Figuur 1: Ligging van het park en sportpark te Tzum. Bron: Google Earth.

Figuur 2: Locaties binnen het projectgebied waar ingrepen plaatsvinden.

Op hoofdlijnen omvat de herinrichting de volgende onderdelen:

- Omvorming van een agrarisch grasland tot grasveld. Hierbij wordt een slenk gedempt en worden nieuwe sloten aangelegd.
- Uitbreiding van het bestaande gebouw met kleedruimtes.
- Herinrichting van parkeerplaatsen.
- Verbeteren van het trainingsveld, onder meer door het plaatsen van extra lichtmasten.
- Aanleggen van twee tennisbanen op de plek waar zich nu een bosje bevindt.
- Aanleggen van een pad met halfverharding rondom het park, waar zich nu een graspad bevindt.

1.2 OPZET

Buro Bakker is gevraagd om op basis van een veldbezoek en ecologisch inzicht een beschouwing op te stellen over de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Daarmee worden soorten bedoeld die worden beschermd door de Flora- en faunawet.

Op 29 april 2009 is een ecologische verkenning in het gebied uitgevoerd. Daarbij is gelet op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Daarnaast zijn ook inschattingen gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten op basis van terreinkenmerken. Hierbij is de aandacht uitgegaan naar die delen van het park en sportpark waar daadwerkelijk ingrepen gepland zijn (zie figuur 2). De te dempen slenk en de sloot waarover een brug wordt aangelegd zijn op vissen bemonsterd met een schepnet type Ravon.

1.3 DE FLORA- EN FAUNAWET

Door de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. Het doel van de wet is om in het wild levende planten en dieren te beschermen. Voor dit project zijn de volgende artikelen van de wet relevant:

- Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.

- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 is gepubliceerd in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 501 op 19 oktober 2004 en is op 23 februari 2005 van kracht geworden. Dit houdt in dat de Flora- en faunawet meer mogelijkheden biedt voor het verkrijgen van vrijstellingen, mits aan voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld. De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

Categorie 1: Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van een bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als hier niet aan voldaan is, moet er een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort' (de zgn. lichte toets).

Categorie 2: Hieronder vallen de zgn. tabel 2-soorten: beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar waarvoor eerst een gedragscode moet worden opgesteld. Deze gedragscode wordt door de sector of de ondernemer opgesteld, en door de minister van LNV getoetst. Totdat deze gedragscode is goedgekeurd zal voor soorten uit deze categorie ontheffing aangevraagd moeten worden.

Categorie 3: Hieronder vallen de zgn. tabel 3-soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort. Aan alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zgn. uitgebreide toets.

Vogels: Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Alle vogels zijn gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Indien deze gedragscode achterwege blijft is een ontheffing noodzakelijk en zal de uitgebreide toets worden toegepast (zie categorie 3). Nesten van roofvogels, uilen, spechten, Zwarte Kraai en kolonievogels zijn jaar- rond beschermd en vallen buiten de gedragscode.

1.4 DE VOGELRICHTLIJN EN HABITATRICHTLIJN

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn beide verwerkt in de Flora- en faunawet. Dientengevolge zijn vrijwel alle vogelsoorten beschermd en zijn soorten opgenomen met een veel strenger beschermingsregime dan de overige beschermde soorten. Voor vogels betekent dit overigens dat het vooral de broedtijd is die te allen tijde dient te worden ontzien.

Daarnaast zijn in het kader van de Vogelrichtlijn speciale beschermingszones aangewezen, waarin populaties van sommige vogelsoorten extra worden beschermd. Deze speciale beschermingszones, de voormalige Vogelrichtlijngebieden, zijn samen met de gebieden die in het verleden zijn aangemeld in het kader van de Habitatrichtlijn onderdeel van Natura 2000, een Europees netwerk van natuurgebieden. Nederland telt in totaal 162 Natura 2000 gebieden. De officiële aanwijzing tot Natura 2000 gebieden is inmiddels in gang gezet.

De bescherming van de Natura 2000 gebieden is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet, waarin de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn geïmplementeerd. Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000 gebieden en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet. Het plangebied valt niet binnen de begrenzing van een Natura 2000 gebied. Ook ligt in de omgeving van het plangebied geen Natura 2000 gebied. Toetsing van de activiteit aan de Natuurbeschermingswet is dus niet noodzakelijk.

1.5 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland en heeft tot doel om de natuurwaarden in het land te stabiliseren. De EHS bestaat uit kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingzones. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van de EHS plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn. Het plangebied valt niet binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur.

1.6 RODE LIJSTEN

Soorten zijn opgenomen in Rode lijsten als ze worden bedreigd in hun voortbestaan. Dat wil echter niet altijd zeggen dat ze ook worden beschermd. Rode Lijsten hebben een signaleringsfunctie en hebben geen juridische status. Alleen Rode lijstsoorten die ook in de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet zijn opgenomen, genieten een vorm van bescherming. In dit rapport is aangegeven of soorten op een Rode lijst staan.

2 FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE

2.1 TERREINKARAKTERISTIEK

De projectlocatie omvat drie naast elkaar liggende terreinen. Van zuidoost naar noordwest zijn dit:

- Een graslandperceel dat in regulier agrarisch gebruik is. In het grasland ligt een waterpartij die de indruk wekt van een natuurlijke ontstane slenk. Tussen het grasland en het naastgelegen sportpark ligt een smalle sloot.
- Het sportpark dat bestaat uit een hoofdveld en een oefenveld. Bij het oefenveld staan twee lichtmasten. Een clubgebouw met kleedruimtes staat tussen het hoofdveld en de aangrenzende parkeerplaats.
- Een kleinschalig bosparkje met waterpartijen. Het park bestaat uit diverse bosvakken met centraal een strak vormgegeven waterpartij. Langs de buitenrand van het park ligt een breed graspad. Het park wordt grotendeels omgeven door een brede sloot. Deels bevindt zich tussen het graspad en de sloot een brede rietkraag en wilgenstruweel.

Figuur 2: Impressie van het plangebied, het oefenveld.

2.2 FLORA EN VEGETATIE

Het grasland heeft een homogene vegetatie die kenmerkend is voor dergelijke percelen in agrarisch gebruik. Engels raigras en Ruw beemdgras zijn dominant aanwezig. Het aandeel van andere grassen en kruiden is zeer gering. Grote vossenstaart, Paardenbloem, Kruipende boterbloem, Ridderzuring en Zilverschoon komen in beperkte mate voor. Langs en in de slenk groeit Riet.

Het oefenveld heeft een zeer korte grasvegetatie met vooral beemdgrassoorten.

Het bosje dat plaats moet maken voor de tennisbanen is nog betrekkelijk jong. De snelgroeiende boomsoorten Es en Gewone esdoorn domineren het kronendak. Daarnaast staat er twee wat zwaardere abelen. In de struiklaag staan Eenstijlige meidoorn, Gewone vlier en Spaanse aak. Langs de rand is enige opslag van Schietwilg aanwezig. In de kruidlaag groeien Gewoon struisgras, Speenkruid, Kleefkruid, Grote brandnetel, Pinksterbloem en Hondsdraf.

Het graspad rondom het park heeft een gevarieerde soortensamenstelling. Veel voorkomende grassoorten zijn Grote vossenstaart, Zachte dravik, Kropaar, Ruw beemdgras, Rietgras, Geknikte vossenstaart en Liesgras. Waargenomen kruiden zijn onder meer Kruipende boterbloem, Paardenbloem, Witte klaver, Fluitekruid, Veldzuring, Krulzuring, Zilverschoon, Grote Brandnetel, Oeverzegge, Slibbladige ooievaarsbek en Blaartrekkende boterbloem. Opmerkelijk is een vrij omvangrijke groeiplaats van Blauwe zegge in de uiterste westpunt van het park. Blauwe zegge is een soort van vrij schrale groeiplaatsen en komt in kleigebieden zeer zelden voor. Het is een goede indicator van bijzondere omstandigheden en is vaak vergezeld van andere bijzondere planten. In het plangebied groeit Blauwe zegge samen met Scherpe boterbloem, Pinksterbloem, Valse voszegge, Oeverzegge, Zeegroene rus, Liesgras en Ruw beemdgras. Er zijn geen andere bijzonder en/of beschermde planten waargenomen.

Geen van de waargenomen soorten is strikt of overig beschermd (tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet). Met een quick scan wordt geen volledig beeld verkregen van de aanwezige flora; het is een momentopname. De waargenomen soorten gelden als indicator voor andere soorten die later in de zomer tot bloei komen. Andere soorten die strikt of overig beschermd zijn, worden op basis van het aanwezige biotoop niet verwacht.

2.3 FAUNA

Op basis van het aangetroffen biotoop kan een aantal beschermde diersoorten in het onderzoeksgebied voorkomen. Hieronder wordt de verwachte aanwezige fauna per soortgroep beschreven.

2.3.1 VOGELS

Het veldbezoek is tijdens het broedseizoen gebracht. Binnen de delen van het plangebied waarin ingrepen gepland zijn, zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op de aanwezigheid van broedvogels. Omdat de quick scan slechts een eenmalig terreinbezoek omvat, kunnen waarnemingen van broedvogels zijn gemist. Daarom is ook een biotoopbeoordeling van belang. Het meest kansrijk voor de aanwezigheid van broedvogels is het te kappen bosje. Hier kan een aantal algemene soorten tot broeden komen. Dit betreft onder meer Merel, Zanglijster, Vink, Roodborst, Winterkoning en Houtduif.

Er is extra aandacht besteed aan de aanwezigheid van en kans op jaarrond beschermde broedvogels. Er zijn geen bomen met spechtenholtes aangetroffen. Holenbroeders waarvan de nestplaats jaarrond worden beschermd, worden dan ook niet in het plangebied verwacht. Ook andere soorten met een jaarrond beschermde nestplaats, zoals kolonievogels, uilen en roofvogels, zijn niet in het plangebied vastgesteld.

2.3.2 ZOOGDIEREN

Bij de beoordeling van de aanwezigheid van biotoop voor zoogdieren zijn vooral de Waterspitsmuis en vleermuizen van belang. Dit zijn strikt beschermde soorten. Overige zoogdiersoorten die in het plangebied een geschikt leefgebied kunnen vinden zijn licht beschermd.

De Waterspitsmuis komt voor in de omgeving van Tzum (www.vzz.nl en Broekhuizen, S et al, 1992. Atlas van Nederlandse zoogdieren). De soort komt voor in en langs betrekkelijk schoon water met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie. De aanwezigheid van voldoende dekking en voedsel is van belang. Zowel de sloot rondom het park als de slenk in het graslandperceel voldoen aan de biotoopeisen van de Waterspitsmuis. In de slenk is een groot aantal verschillende waterinsecten gevonden, die als prooi voor de Waterspitsmuis

kunnen dienen. Op de waterlijn zijn diverse holletjes waargenomen. Er zijn overigens ook andere dieren, zoals Woelrat, die van deze holletjes gebruik kunnen maken.

Figuur 3: De slenk vormt potentieel leefgebied voor de Waterspitsmuis, met in de inzet een holletje boven de waterlijn.

Bij de beoordeling van het biotoop voor vleermuizen is zowel de vaststelling van de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen van belang als de aanwezigheid van belangrijke foerageergebieden en migratieroutes. In het te kappen bosje zijn geen bomen aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. In het clubgebouw zijn onder de dakrand wel plekken aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats. Het gebruik van de ruimte tussen de gevelpannen en de beschoeiing van de gevel door vleermuizen is in het algemeen veelvuldig vastgesteld. Ook in het clubgebouw is deze ruimte aanwezig. Daarnaast kunnen de ruimten tussen de gevelbetimmering van schroten en het dakoverstek gebruikt worden als verblijfplaats. In figuur 4 zijn deze plekken weergegeven.

Figuur 4: Potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen in het clubgebouw.

De aanwezigheid van foerageergebied of migratieroutes van vleermuizen is vooral van belang (in het kader van de Flora- en faunawet) als deze een essentieel onderdeel uitmaken van de functionele leefomgeving van de soorten. Hiervan is in de praktijk sprake als door het verdwijnen van deze gebieden of routes het gebruik van verblijfplaatsen in gevaar zou kunnen komen. De lijnvormige beplanting rondom het hoofdveld kan als zodanig in gebruik zijn. Dit zelfde geldt ook voor de buitenkant van het park met de bijbehorende, omringende sloot. Alle waterpartijen in en rond het park kunnen als belangrijk foerageergebied dienst doen.

In het plangebied zijn sporen gevonden die duiden op verblijfplaatsen van de licht beschermde Mol. Op basis van het aanwezige biotoop kan het voorkomen van een aantal andere zoogdiersoorten verondersteld worden. Dit zijn Egel, Veldmuis, Aardmuis, Woelrat, Dwergmuis, Bosspitsmuis en Bosmuis. Deze soorten vinden voldoende dekking en voedsel in het plangebied. Al deze soorten zijn licht beschermd. Door het voorkomen van prooidieren kunnen ook kleine marterachtigen in het plangebied aanwezig zijn. Het gaat hierbij om Wezel, Hermelijn en Bunzing.

2.3.3 AMFIBIEËN, VISSSEN EN REPTIELEN

Groene kikkers komen in alle waterpartijen binnen het plangebied voor. Het gaat hier om de licht beschermde Bastaardkikker en Meerkikker. Ook is de Bruine kikker waargenomen. Op basis van het aanwezige biotoop kunnen ook Kleine watersalamander en Gewone pad verwacht worden. Dit betreft allemaal licht beschermde soorten. Zwaarder beschermde amfibieën komen in het plangebied niet voor. Tzum en omgeving behoren niet tot het verspreidingsgebied van bijvoorbeeld Heikikker en Poelkikker.

Met het schepnet zijn alleen Tiendoornige stekelbaarsjes gevangen. De aanwezigheid van beschermde vissoorten kan op basis van dit onderzoek worden uitgesloten.

Reptielen komen in de omgeving van Tzum niet voor.

2.3.4 OVERIGE FAUNA

Overige soorten zoals beschermde vlinders en libellen worden niet verwacht, hiervoor is geen geschikt biotoop aanwezig.

3 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

3.1 SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN

Onderstaande tabel geeft voor de aangetroffen en mogelijk aanwezige beschermde soorten het beschermingsregime aan. Hier zijn alleen soorten opgenomen waarvan een vaste verblijfplaats in het plangebied aanwezig is of wordt vermoed. Voor soorten uit de eerste categorie geldt een algehele vrijstelling. Voor de soorten uit de tweede en derde categorie dient over het algemeen ontheffing te worden aangevraagd. In § 3.4 wordt dit nader uitgewerkt.

Soortgroep	Soort	Type waarneming	Tab1	Tab2	Tab3
Zoogdieren	Mol <i>Talpa europaea</i>	B	X		
	Egel <i>Erinaceus europaeus</i>	A	X		
	Bosmuis <i>Apodemus sylvaticus</i>	A	X		
	Veldmuis <i>Microtus arvalis</i>	B	X		
	Aardmuis <i>Microtus agrestis</i>	A	X		
	Bospitsmuis <i>Sorex araneus</i>	A	X		
	Waterspitsmuis <i>Neomys fodiens</i>	D			X
	Hermelijn <i>Mustela erminea</i>	A	X		
	Wezel <i>Mustela nivalis</i>	A	X		
	Bunzing <i>Mustela putorius</i>	A	X		
	vleermuizen	D			X
Vogels	Alle broedvogels	A			X
Amfibieën	Kleine watersalamander <i>Triturus vulgaris</i>	A	X		
	Meerkikker <i>Rana ridibunda</i>	C	X		
	Bastaardkikker <i>Rana esculenta</i>	C	X		
	Bruine kikker <i>Rana temporaria</i>	A	X		
	Gewone pad <i>Bufo bufo</i>	A	X		

Tabel 1: Overzicht van waargenomen of waarschijnlijk in het plangebied voorkomende beschermde fauna. Type waarneming: A=mogelijk aanwezig, B=sporen/holen/nesten aanwezig, C=zichtwaarneming, D=mogelijk aanwezig, nader onderzoek noodzakelijk. Tabel 1=algemene maar beschermde soorten, Tabel 2=overige soorten, Tabel 3=strikt beschermde soorten (zie § 1.3).

3.2 GEVOLGEN VAN DE INGREEP

Bij een beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet zijn in de eerste plaats vaste verblijfplaatsen en groeiplaatsen van belang. Het dempen van de sloot kan leiden tot het verdwijnen van vaste verblijfplaatsen van de Waterspitsmuis. Elders zullen de werkzaamheden niet leiden tot aantasting van potentieel leefgebied van de Waterspitsmuis. Bij de aanleg van het wandelpad zal de oeverzone van de aangrenzende sloot niet worden aangetast.

De verbouwing van het clubgebouw kan leiden tot het verdwijnen van verblijfplaatsen van vleermuizen. In hoeverre dit daadwerkelijk aan de orde is, is naast de aanwezigheid van vleermuizen, ook afhankelijk van het ontwerp van de verbouwing. Belangrijke migratieroutes of foerageergebieden worden naar verwachting niet verstoord. Lijnvormige elementen en waterpartijen blijven behouden. Het aanbrengen van verlichting vindt alleen plaats op en rond het oefenveld. Hier is reeds sprake van de aanwezigheid van lichtmasten. De extra verlichting zal hierdoor niet in belangrijke mate verstorend zijn. Het enig voorbehoud dat hier gemaakt moet worden is het uitstralend effect van de verlichting van de tennisbanen op de aangrenzende sloot. Het is van belang met de juiste afstelling van de armaturen dit effect sterk te beperken.

Wanneer werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen deze mogelijk leiden tot de vernietiging van nesten van vogels. Werkzaamheden die buiten het broedsei-

zoen worden uitgevoerd leiden niet tot de vernietiging van vaste verblijfplaatsen van vogels. Vogels waarvan de nestplaats het jaarrond beschermd is, zijn niet waargenomen. Alle mogelijk aanwezige vogels zijn algemeen in Nederland voorkomende soorten. Het verdwijnen van nestgelegenheid heeft geen effect op de gunstige staat van instandhouding van de soorten.

De herinrichting van het park zal daarnaast leiden tot het verdwijnen van verblijfplaatsen van een aantal licht beschermde diersoorten (tabel 1 Flora- en faunawet) die in het plangebied voorkomen. De negatieve effecten op deze dieren zullen niet leiden tot het vernietigen van hele populaties. Het betreft allemaal algemene diersoorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is.

3.3 MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

Voor het dempen van de slenk is nader onderzoek naar de aanwezigheid van de Waterspitsmuis noodzakelijk. Indien deze wordt aangetroffen is mitigatie en compensatie aan de orde. Compensatie kan mogelijk gezocht worden in de nieuw aan te leggen sloten rondom het perceel.

Voor verbouw van het clubgebouw, waarbij de kapconstructie zal worden gewijzigd, is nader onderzoek noodzakelijk naar de daadwerkelijke aanwezigheid van vleermuizen. Op basis van zo'n onderzoek kunnen mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgewerkt. Het onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen vindt gedurende het zomerhalfjaar (april - september) plaats, waarbij verspreid over het seizoen met behulp van een batdetector de aanwezigheid van vleermuizen wordt vastgesteld. Als door het aanleggen en in gebruik hebben van de tennisbanen een sterk verlichtend effect op de aangrenzende sloot optreedt, is nader onderzoek naar het belang van de sloot als foerageergebied en migratieroute van belang.

Mitigerende maatregelen zijn aan de orde bij broedvogels. Vanwege het mogelijk voorkomen van broedvogels is het noodzakelijk om het verwijderen van de opgaande beplanting in het plangebied buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen omvat globaal de periode half maart tot half juli. Enkele soorten, waaronder de Houtduif, broeden ook nog later in het zomerseizoen, waardoor ook in de periode tot half september nog rekening gehouden moet worden met broedvogels.

Voor schade aan soorten waarvoor een vrijstelling geldt voor de Flora- en faunawet (tabel 1 soorten) hoeft niet te worden gecompenseerd. Op deze soorten is de zorgplicht wel van kracht (artikel 2 Flora- en faunawet, zie § 1.3). De zorgplicht bepaalt dat men wilde planten en dieren zo min mogelijk schade dient te berokkenen. Een veelgebruikte invulling van deze zorgplicht bestaat uit het ongeschikt maken van het plangebied, door het enkele dagen voorafgaande aan de werkzaamheden, te ontdoen van vegetatie (maaien en kappen). Dieren krijgen dan de tijd om het plangebied te verlaten en elders leefgebied te zoeken. Deze methode geldt voor alle beplanting.

3.4 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES

Naar de aanwezigheid van de Waterspitsmuis is nader onderzoek noodzakelijk. Dit in verband met het dempen van de slenk in het grasland. Indien de Waterspitsmuis wordt aangetroffen is er sprake van ontheffingsplicht en moeten compenserende en mitigerende maatregelen worden getroffen.

Bij de verbouw van het clubgebouw kunnen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen worden geschaad. Nader onderzoek is in dat geval noodzakelijk. Indien vleermuizen worden aangetroffen is er sprake van ontheffingsplicht en moeten compenserende en mitigerende maatregelen worden getroffen.

Vanwege het mogelijk voorkomen van broedvogels zal het verwijderen van opgaande beplanting (bomen, struiken en ruigte) buiten het broedseizoen moeten worden uitgevoerd.

Alle andere gevonden en te verwachten soorten in het plangebied zijn licht beschermd. Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft voor deze soorten niet te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht (zie § 1.3 & 3.3) is dan wel van kracht.

mei 2009

Vormgeving:
Joop Striker, Assen